

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 12.4.2005
COM(2005) 134 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

Συνοχή της αναπτυξιακής πολιτικής

**Επιτάχυνση της προόδου που σημειώνεται όσον αφορά την επίτευξη των αναπτυξιακών
στόχων της χιλιετίας**

{SEK(2005) 455}

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Συνοχή της αναπτυξιακής πολιτικής.....	3
2.	Δεσμεύσεις σε θέματα συνοχής	5
3.	Από τις πολιτικές δεσμεύσεις της ΕΕ στην ανάληψη δράσης	6
3.1.	Εμπόριο	7
3.1.1.	Αναπτυξιακό πρόγραμμα της Ντόχα (ΑΠΝ)	7
3.1.2.	Διμερή και μονομερή μέτρα.....	8
3.2.	Περιβάλλον	9
3.2.1.	Βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή.....	9
3.2.2.	Πολυμερείς συμφωνίες στον τομέα του περιβάλλοντος (ΠΣΠ)	10
3.2.3.	Πρωτοβουλίες της ΕΕ για την αειφόρο ανάπτυξη	10
3.3.	Ασφάλεια	11
3.3.1.	Ευρωπαϊκή στρατηγική για την ασφάλεια	11
3.3.2.	Διακυβέρνηση, ευάλωτος χαρακτήρας των κρατών, πρόληψη των συγκρούσεων ...	12
3.4.	Γεωργία	13
3.4.1.	Κοινή Γεωργική Πολιτική.....	13
3.4.2.	Επισιτιστική βοήθεια	14
3.4.3.	Υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα.....	15
3.5.	Αλιεία.....	15
3.6.	Κοινωνική διάσταση της παγκοσμιοποίησης, προώθηση της απασχόλησης και της αξιοπρεπούς εργασίας.....	16
3.7.	Μετανάστευση	17
3.8.	Έρευνα και καινοτομία	18
3.9.	Κοινωνία της πληροφορίας.....	19
3.10.	Μεταφορές	20
3.11.	Ενέργεια	20
4.	Εφαρμογή και παρακολούθηση	21
	Παράρτημα 1 – Αρκτικόλεξα.....	23

1. ΣΥΝΟΧΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η βελτίωση της αναπτυξιακής συνεργασίας, καθώς και της χρηματοδότησης και της παράδοσης της βοήθειας, είναι εξαιρετικά σημαντική, αλλά από μόνη της δεν αρκεί για να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της χιλιετίας από τον αναπτυσσόμενο κόσμο μέχρι το έτος 2015. Είναι γενικά παραδεκτό ότι η πραγματική βελτίωση της συνοχής των πολιτικών των αναπτυσσόμενων χωρών¹ θα έθετε τις αναπτυσσόμενες χώρες σε πολύ πλεονεκτικότερη θέση για την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας (ΑΣΧ).

Σ' αυτή τη βάση, το Συμβούλιο αποφάσισε ότι η κοινή διάρθρωση των εθνικών εκθέσεων για τους αναπτυξιακούς στόχους της χιλιετίας και η συγκεφαλαιωτική έκθεση της ΕΕ θα περιέχουν χωριστό τμήμα σχετικά με τη **συνοχή της αναπτυξιακής πολιτικής**². Τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ιουνίου 2004³ επανέλαβαν ότι η ΕΕ «θα στηρίζει αποφασιστικά τις προσπάθειες των ΗΕ για ταχύτερη επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας». Στα συμπεράσματα του Νοεμβρίου 2004, το Συμβούλιο, αναφερόμενο στη δέσμευση αυτή⁴, χαιρέτισε την προσφορά της Επιτροπής να προετοιμάσει συγκεκριμένες και φιλόδοξες προτάσεις δράσης κατά την πορεία προς το 2015 στους τομείς της χρηματοδότησης της ανάπτυξης, της συνοχής της αναπτυξιακής πολιτικής και της έμφασης στην Αφρική.

Η παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζει τις προτάσεις της Επιτροπής σχετικά με τη συνοχή της αναπτυξιακής πολιτικής. Τα άλλα δύο στοιχεία που αναφέρονται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου (χρηματοδότηση της ανάπτυξης και η έμφαση στην Αφρική) αναλύονται σε χωριστές ανακοινώσεις⁵. Οι ανακοινώσεις αυτές αποτελούν τη δέσμη προτάσεων της Επιτροπής για τη συμβολή της ΕΕ στην επανεξέταση των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας με την ευκαιρία της συνάντησης υψηλού επιπέδου των Ηνωμένων Εθνών, τον Σεπτέμβριο 2005.

Η δέσμευση της ΕΕ για συνοχή της πολιτικής δεν αποτελεί απλά βασική πολιτική δέσμευση στο πλαίσιο των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας. Έχει επίσης ισχυρή **νομική βάση** στη Συνθήκη ΕΚ (άρθρο 178). Το νέο Σύνταγμα της ΕΕ⁶ υποστηρίζει ακόμη εντονότερα αυτή τη δέσμευση για συνοχή (άρθρο III – 292, άρθρο III – 316).

¹ Ο ΟΟΣΑ πρότεινε τον εξής ορισμό της έννοιας της συνοχής της αναπτυξιακής πολιτικής: ως συνοχή της αναπτυξιακής πολιτικής νοείται η προσπάθεια να διασφαλιστεί ότι οι στόχοι και τα αποτελέσματα των αναπτυξιακών πολιτικών των κυβερνήσεων δεν υπονομεύονται από άλλες πολιτικές των ιδίων κυβερνήσεων που επηρεάζουν τις αναπτυσσόμενες χώρες, και ότι οι άλλες αυτές πολιτικές υποστηρίζουν αναπτυξιακούς στόχους όπου είναι δυνατόν

² Τον Ιούνιο 2004, εγκρίθηκε κοινή δομή υποβολής εκθέσεων όσον αφορά τη διαδικασία επανεκτίμησης των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας 2005.

³ Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαίωσε εξάλλου ότι "Η Ένωση οφείλει να εξακολουθήσει να ενισχύει τον ηγετικό της ρόλο στην καταπολέμηση της φτώχειας σε παγκόσμιο επίπεδο", Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Ιούνιος 2004.

⁴ Συμπεράσματα Συμβουλίου ΓΕΕΣ, Νοέμβριος 2004.

⁵ «Επιτάχυνση της προόδου που σημειώνεται όσον αφορά την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας – Η συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης», COM(2005) 132, και «Χρηματοδότηση της ανάπτυξης και αποτελεσματικότητα της βοήθειας», COM(2005) 133.

⁶ Η Συνθήκη για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης υπεγράφη στη Ρώμη στις 29 Οκτωβρίου 2004 και τίθεται σε ισχύ την 1^η Νοεμβρίου 2006 εφόσον επικυρωθεί από όλα τα κράτη μέλη.

Στο ευρύ πλαίσιο της χάραξης πολιτικής της ΕΕ, η συνοχή αποτελεί πολυδιάστατη δέσμευση που πρέπει να συντελεστεί εντός του σφαιρικού πλαισίου της στρατηγικής της ΕΕ για την αιερόρο ανάπτυξη. Οι μη αναπτυξιακές πολιτικές θα πρέπει να τηρούν τους στόχους της αναπτυξιακής πολιτικής και η αναπτυξιακή συνεργασία, εφόσον είναι δυνατόν, θα πρέπει να συμβάλει και αυτή στην επίτευξη των στόχων άλλων πολιτικών της ΕΕ. Σε γενικές γραμμές - καθώς και στο πλαίσιο της επικείμενης επανεξέτασης της αναπτυξιακής πολιτικής - ο ευρύς αυτός ορισμός εφαρμόζεται. Εντούτοις, στο ειδικό πλαίσιο της παρούσας ανακοίνωσης, υιοθετείται μια πιο επικεντρωμένη προσέγγιση. Αναζητώντας τρόπους για την επιτάχυνση της προόδου προς την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας, η ΕΕ αναλαμβάνει να δει πέραν των συνόρων της αναπτυξιακής συνεργασίας και να εξετάσει την πρόκληση του πώς οι **πολιτικές που δεν αφορούν την παροχή βοήθειας μπορούν να βοηθήσουν τις αναπτυσσόμενες χώρες στην επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας.**

Η επίδραση των πολιτικών της ΕΕ που δεν σχετίζονται με την παροχή βοήθειας στις αναπτυσσόμενες χώρες δεν θα πρέπει να υποτιμάται, ούτε και η δυνατότητά τους να συμβάλουν θετικά στην αναπτυξιακή διαδικασία στις χώρες αυτές. Οι πολιτικές της ΕΕ σε τομείς όπως το εμπόριο, η γεωργία, η αλιεία, η ασφάλεια τροφίμων, οι μεταφορές και η ενέργεια επιδρούν άμεσα στην ικανότητα των αναπτυσσόμενων χωρών για εγχώρια οικονομική ανάπτυξη που αποτελεί τη βάση της συνεχούς προόδου όσον αφορά τους αναπτυξιακούς στόχους της χιλιετίας. Η μεταναστευτική πολιτική της ΕΕ, με την επίδρασή της στις ροές μεταναστευτικών εμβασμάτων, επηρεάζει το ισοζύγιο πληρωμών πολλών αναπτυσσόμενων χωρών. Η περιβαλλοντική πολιτική της ΕΕ δεν επηρεάζει απλά την παγκόσμια πρόοδο προς τη διασφάλιση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας (αναπτυξιακός στόχος χιλιετίας 7), αλλά έχει επιπτώσεις σε όλους σχεδόν τους άλλους αναπτυξιακούς στόχους της χιλιετίας, δεδομένων των στενών δεσμών μεταξύ του περιβάλλοντος και της φτώχειας, της πρόσβασης στους φυσικούς πόρους και της διαχείρισης, του ρόλου των γυναικών, της υγείας, της παιδικής θνησιμότητας και της σχολικής φοίτησης. Οι πολιτικές της ΕΕ για την έρευνα και την κοινωνία της πληροφορίας έχουν πολλές δυνατότητες να βελτιώσουν την πρόσβαση στην υγεία και στην παιδεία στις αναπτυσσόμενες χώρες. Οι προσεγγίσεις της ΕΕ έναντι της παγκοσμιοποίησης και των ευάλωτων κρατών είναι σημαντικές για τη δημιουργία ευνοϊκού πολιτικού πλαισίου για την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας. Όλες αυτές οι πολιτικές της ΕΕ θα πρέπει επιπλέον να έχουν μια κατάλληλη προοπτική ισότητας των φύλων, για να μην απολέσουν το ήμισυ της δύναμει επίδρασής τους. Θα πρέπει επίσης να ενσωματωθούν σε ένα σταθερό και ασφαλές περιβάλλον, δεδομένου ότι δεν μπορεί να υπάρξει ανάπτυξη χωρίς ειρήνη και ασφάλεια, ούτε ειρήνη και ασφάλεια χωρίς ανάπτυξη.

Στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων για τη βελτίωση της νομοθεσίας⁷, η Επιτροπή καθιέρωσε, το 2002, την αξιολόγηση των επιπτώσεων, που εφαρμόζεται σε όλες τις σημαντικές προτάσεις που εξετάζουν οι υπηρεσίες της, η οποία συμβάλλει στη βελτίωση της συνοχής των μέτρων που βρίσκονται σε προπαρασκευαστικό στάδιο, δεδομένου ότι προωθεί τη συμμετοχή όλων των σχετικών υπηρεσιών της Επιτροπής στην ανάλυση και συμβουλευείται τα πιθανά ενδιαφερόμενα μέρη για τα διάφορα σενάρια που αφορούν την επίτευξη των στόχων πολιτικής.

⁷ COM (2002) 278 τελικό/2

2. ΛΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΝΟΧΗΣ

Σε απάντηση στο αίτημα του Συμβουλίου να εξετάσει επιλογές στον τομέα της συνοχής της πολιτικής, η Επιτροπή προσδιόρισε **τομείς προτεραιότητας**, όπου η πρόκληση πραγματοποίησης συνεργιών με στόχους αναπτυξιακής πολιτικής θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική. Όλοι αυτοί οι τομείς έχουν άμεση σχέση με έναν ή περισσότερους αναπτυξιακούς στόχους της χλιετίας. Είτε είναι στο επίκεντρο ενός τέτοιου στόχου (εμπόριο, περιβάλλον) και/ή έχουν τη δυνατότητα να συμβάλουν στην επίτευξή του.

Για έκαστο από αυτούς τους τομείς προτεραιότητας, η Επιτροπή έχει καθορίσει γενικές κατευθύνσεις ή **"συνοχή των αναπτυξιακών δεσμεύσεων"**, οι οποίες αναμένεται να συμβάλουν στην ενδεχόμενη επιτάχυνση της προόδου προς την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της χλιετίας, υπό τον όρο ότι – σε επίπεδο αναπτυσσόμενων χωρών – υπάρχουν οι κατάλληλες πολιτικές και η διακυβέρνηση, και σημειώνεται πρόοδος όσον αφορά τον πλήρη σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σε όλους αυτούς τους τομείς, θα ληφθεί υπόψη η αρχή της ισότητας των φύλων.

Η Επιτροπή καλεί το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή να επιβεβαιώσουν ότι αποδέχονται τις δεσμεύσεις αυτές, ως **κοινή δέσμευση** της ΕΕ και των κρατών μελών της για τη βελτίωση της συνοχής, καθώς και σημαντική συμβολή της ΕΕ για την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της χλιετίας.

Συνοχή της ΕΕ ως προς τις δεσμεύσεις για την ανάπτυξη

Εμπόριο: Η ΕΕ είναι αποφασισμένη να διασφαλίσει ένα φιλικό προς την ανάπτυξη και βιώσιμο αποτέλεσμα του προγράμματος της Ντόχα για την ανάπτυξη και των συμφωνιών οικονομικής εταιρικής σχέσης ΕΕ-ΑΚΕ. Η ΕΕ θα βελτιώσει ακόμη περισσότερο το Σύστημα Γενικευμένων Προτιμήσεων με στόχο την αποτελεσματική προώθηση των εξαγωγών των αναπτυσσόμενων χωρών προς την ΕΕ. Η ΕΕ θα συνεχίσει τις προσπάθειες για την ενσωμάτωση του εμπορίου στις αναπτυξιακές στρατηγικές και θα βοηθήσει τις αναπτυσσόμενες χώρες στην πραγματοποίηση εσωτερικών μεταρρυθμίσεων όπου κρίνεται απαραίτητο.

Περιβάλλον: Η ΕΕ θα καταβάλει προσπάθειες σε παγκόσμιο επίπεδο για τη μείωση των μη βιώσιμων προτύπων κατανάλωσης και παραγωγής. Η ΕΕ θα βοηθήσει τις αναπτυσσόμενες χώρες να υλοποιήσουν τις πολυμερείς περιβαλλοντικές συμφωνίες και θα ενεργήσει κατά τρόπον ώστε να εξασφαλισθεί ότι οι δυνατότητες των αναπτυσσόμενων χωρών λαμβάνονται υπόψη κατά τις διαπραγματεύσεις αυτών των συμφωνιών. Η ΕΕ θα συνεχίσει να προωθεί πρωτοβουλίες και πολιτικές για το περιβάλλον υπέρ των φτωχών.

Ασφάλεια: Η ΕΕ θα χειριστεί την ασφάλεια και την ανάπτυξη ως συμπληρωματικά θέματα, κοινός στόχος των οποίων θα είναι η δημιουργία ασφαλούς περιβάλλοντος και η διακοπή του φαύλου κύκλου της φτώχειας, του πολέμου, της υποβάθμισης του περιβάλλοντος και των ανεπαρκών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτικών δομών. Η ΕΕ θα ενισχύσει τις πολιτικές της για τη στήριξη της χρηστής και αποτελεσματικής διακυβέρνησης, την πρόληψη του ευάλωτου χαρακτήρα των κρατών και την πρόληψη των συγκρούσεων, ειδικότερα, ενισχύοντας τη στρατηγική της προς δύσκολους εταίρους ή τα ανεπαρκή κράτη. Η ΕΕ θα εντείνει τους ελέγχους των εξαγωγών όπλων, για να αποφύγει το ενδεχόμενο όπλα κατασκευασμένα στην ΕΕ να χρησιμοποιηθούν κατά των άμαχων πληθυσμών ή να επιδεινώσουν ήδη υπάρχουσες εντάσεις ή συγκρούσεις στις αναπτυσσόμενες χώρες. Η ΕΕ θα ενθαρρύνει τη συνεργασία για την καταπολέμηση της διαφθοράς, του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας.

Γεωργία: Η ΕΕ θα συνεχίσει τις προσπάθειές της να ελαχιστοποιήσει το επίπεδο στρέβλωσης του εμπορίου που συνδέεται με τα μέτρα στήριξης του γεωργικού τομέα, και να διευκολύνει τη γεωργική ανάπτυξη των αναπτυσσόμενων χωρών.

Αλιεία: Η ΕΚ θα συνεχίσει να προσδίδει ιδιαίτερη σημασία στους αναπτυξιακούς στόχους των χωρών με τις οποίες η Κοινότητα θα συνάψει διμερείς συμφωνίες αλιείας. Στο πλαίσιο της νέας κοινοτικής πολιτικής για τις συμφωνίες εταιρικής σχέσης στον τομέα της αλιείας με τρίτες χώρες, η οποία εφαρμόζεται από το 2003, η ΕΚ θα συνεχίσει να ενθαρρύνει τη σύναψη συμφωνιών αλιείας προκειμένου να συμβάλει στην ορθολογική και βιώσιμη εκμετάλλευση του πλεονάσματος των θαλάσσιων πόρων των παράκτιων κρατών προς το κοινό συμφέρον και των δύο μερών.

Κοινωνική διάσταση της παγκοσμιοποίησης, απασχόληση και αξιοπρεπής εργασία: Η ΕΕ θα συνεχίσει να ενισχύει την κοινωνική διάσταση της παγκοσμιοποίησης με στόχο να εξασφαλίσει τα μεγαλύτερα δυνατά οφέλη για όλους, άνδρες και γυναίκες. Η ΕΕ θα προωθήσει ως γενικό στόχο την απασχόληση και την αξιοπρεπή εργασία για όλους.

Μετανάστευση: Η ΕΕ θα προωθήσει τη συνέργεια μεταξύ μετανάστευσης και ανάπτυξης, έτσι ώστε η μετανάστευση να καταστεί θετική συνιστώσα της ανάπτυξης.

Έρευνα και καινοτομία: Η ΕΕ θα προωθήσει την ενσωμάτωση αναπτυξιακών στόχων, όπου είναι σκόπιμο, στις πολιτικές της στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας και θα συνεχίσει να συνδράμει τις αναπτυσσόμενες χώρες στην ενίσχυση των εγχώριων δυνατοτήτων τους στον τομέα.

Κοινωνία της πληροφορίας: Η ΕΕ θα διευθετήσει το ψηφιακό χάσμα με την εκμετάλλευση των δυνατοτήτων των τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνίας ως αναπτυξιακού εργαλείου και σημαντικού πόρου για την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας.

Μεταφορές: Η ΕΕ θα αντιμετωπίσει τις ειδικές ανάγκες και των περικλειστων και των παράκτιων αναπτυσσόμενων χωρών με την προώθηση της διατροπικότητας με στόχο την επίτευξη της διασυνδεσιμότητας των δικτύων, καθώς και των θεμάτων ασφάλειας και προστασίας.

Ενέργεια: Η ΕΕ είναι αποφασισμένη να συμβάλει στις ειδικές ανάγκες των αναπτυσσόμενων χωρών με την προώθηση της πρόσβασης σε βιώσιμες ενεργειακές πηγές και με την υποστήριξη της διασύνδεσης ενεργειακών υποδομών και δικτύων.

3. ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ ΣΤΗΝ ΑΝΑΛΗΨΗ ΔΡΑΣΗΣ

Οι παραπάνω δεσμεύσεις σε θέματα συνοχής είναι ήδη ιδιαίτερα παρούσες στις πολιτικές της ΕΕ. Πολλές δράσεις έχουν ήδη αναληφθεί και πολλές νέες δράσεις έχουν σχεδιαστεί.

Ο λόγος ύπαρξης της παρούσας ανακοίνωσης είναι οι εν λόγω δεσμεύσεις και δράσεις να εξεταστούν στο πλαίσιο συνολικών προσπαθειών για την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας. Αναγνωρίζοντας ότι οι εν λόγω στόχοι πολιτικής πρέπει να εξεταστούν ως δεσμεύσεις για τη συνοχή των αναπτυξιακών πολιτικών στο πλαίσιο των ΑΣΧ, η ΕΕ επιβεβαιώνει για άλλη μια φορά και ενισχύει τη βούλησή της να αναλάβει δράση σύμφωνα με τις συγκεκριμένες κατευθύνσεις, εντός του χρονοδιαγράμματος για την επίτευξη των ΑΣΧ, από σήμερα μέχρι το 2015.

Το κεφάλαιο αυτό αριθμεί τις κυριότερες ενέργειες και μελέτες που στηρίζουν τις δεσμεύσεις της ΕΕ υπέρ της συνοχής των αναπτυξιακών πολιτικών.

3.1. Εμπόριο

Η εμπορική πολιτική αποτελεί ισχυρό μέσο που συμβάλλει στην επίτευξη ορισμένων αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας όπως η μείωση της φτώχειας και η αειφόρος ανάπτυξη. Το τμήμα αυτό εξετάζει ειδικότερα τις δεσμεύσεις και τις ενέργειες σε πολυμερές, διμερές και μονομερές επίπεδο. Το ζήτημα της βοήθειας για το εμπόριο καλύπτεται με περισσότερες λεπτομέρειες στην ανακοίνωση για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης.

3.1.1. Αναπτυξιακό πρόγραμμα της Ντόχα (ΑΠΝ)

Η ΕΕ είναι αποφασισμένη να εξασφαλίσει ένα ευνοϊκό για την ανάπτυξη και βιώσιμο αποτέλεσμα του Αναπτυξιακού Προγράμματος της Ντόχα.

Η ΕΕ υπήρξε μεταξύ εκείνων που επιθυμούσαν να καταστήσουν την ανάπτυξη κεντρικό θέμα του εν εξελίξει γύρου των διαπραγματεύσεων του ΠΟΕ. Η ΕΕ πραγματοποίησε σημαντική υποχώρηση για την αναβίωση του ΑΠΝ αναλαμβάνοντας τη δέσμευση να εξαλείψει σταδιακά τις εξαγωγικές της επιδοτήσεις εφόσον εξαλειφθεί κάθε μορφή εξαγωγικής επιδότησης.

- Το τελικό αποτέλεσμα του ΑΠΝ αναμένεται να παράσχει καλύτερη πρόσβαση στην αγορά για τα γεωργικά και τα βιομηχανικά προϊόντα καθώς και για τις υπηρεσίες, γεγονός που θα αποφέρει οφέλη στις αναπτυσσόμενες χώρες και θα ενισχύσει τους πολυμερείς κανόνες.
- Οι νέες δεσμεύσεις και οι νέοι κανόνες αναμένεται να εξασφαλίσουν την απαιτούμενη ευελιξία (ειδική και διαφοροποιημένη μεταχείριση) στις αναπτυσσόμενες χώρες, ιδίως στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες και στις μικρές και ευάλωτες οικονομίες.
- Όσον αφορά τους δασμούς στα βιομηχανικά προϊόντα, η ΕΕ αναλαμβάνει την πλήρη εξάλειψη της κλιμάκωσης των δασμών, των υψηλών δασμών και των ανωτάτων δασμολογικών ορίων, καθώς και την τομεακή ελευθέρωση, από όλα τα μέλη του ΠΟΕ, των προϊόντων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τις αναπτυσσόμενες χώρες, καθορίζοντας τους δασμούς για τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, τα ενδύματα και τα υποδήματα όσο το δυνατόν πλησιέστερα στο μηδέν.
- Όσον αφορά την ευρωπαϊκή πρωτοβουλία "Όλα εκτός από όπλα", η ΕΕ θα συνεχίσει τις προσπάθειες προκειμένου να πείσει άλλες αναπτυσσόμενες χώρες να δώσουν συνέχεια στις δεσμεύσεις τους έναντι των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών, οι οποίες διατυπώθηκαν κατά τη διάσκεψη ΛΑΧ III (Βρυξέλλες 2001), όσον αφορά την παροχή μεταχείρισης απαλλαγμένης δασμών και ποσοστώσεων σε όλες τις εξαγωγές ΛΑΧ, και να ενθαρρύνουν τις πιο προηγμένες αναπτυσσόμενες χώρες να αυξήσουν την πρόσβαση στην αγορά των χωρών του Νότου σε πολυμερή βάση.
- Η ΕΕ αναγνωρίζει επίσης την ανάγκη να ληφθεί υπόψη κατά τις διαπραγματεύσεις η δικαιολογημένη ανησυχία των αναπτυσσόμενων χωρών όσον αφορά την προσαρμογή του εμπορίου, ιδίως λόγω της λεγόμενης διάβρωσης των προτιμήσεων. Η ΕΕ, χάρη στο μηχανισμό αξιολόγησης των επιπτώσεων στην αειφόρο ανάπτυξη, θα εκτιμήσει τη διαφοροποιημένη επίπτωση της ελευθέρωσης του εμπορίου στις αναπτυσσόμενες χώρες.
- Η ΕΕ θα καταβάλει προσπάθειες ώστε το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων για τις υπηρεσίες (GATS) να δημιουργήσει νέες ευκαιρίες πρόσβασης στην αγορά σε τομείς και τρόπους παροχής υπηρεσιών σημαντικούς για τις αναπτυσσόμενες χώρες, ιδίως στον

τρόπο 4 της GATS (που αφορά την παροχή ξένων υπηρεσιών μέσω της προσωρινής κυκλοφορίας φυσικών προσώπων). Το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων θα πρέπει να σεβαστεί το δικαίωμα των αναπτυσσόμενων χωρών να διασφαλίσουν τις δημόσιες υπηρεσίες, και να ενθαρρύνει την πρόσβαση στην τεχνολογία και τις επενδυτικές δυνατότητες σε βασικές υπηρεσίες υποδομής όπως οι τηλεπικοινωνίες, οι μεταφορές, η ενέργεια και οι υπηρεσίες που συνδέονται με το νερό, καθώς και στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.

- Η ΕΕ είναι αποφασισμένη να εφαρμόσει πλήρως τη δήλωση της Ντόχα για τις εμπορικές πτυχές των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας (TRIPS) και τη δημόσια υγεία, καθώς και τη σχετική απόφαση του ΠΟΕ της 30ής Αυγούστου 2003, και θα υποστηρίζει τις προσπάθειες εφαρμογής των αναπτυσσόμενων χωρών στο πλαίσιο της στρατηγικής για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε φθηνά φάρμακα.
- Η ΕΕ είναι έτοιμη να υποστηρίξει την καθιέρωση συστήματος που θα υποχρέωνε τα πρόσωπα που καταθέτουν αίτηση για την απονομή διπλώματος ευρεσιτεχνίας να δημοσιοποιούν την προέλευση των γενετικών πόρων και των συναφών παραδοσιακών γνώσεων.
- Η ΕΕ θα συνεχίσει να υποστηρίζει την ενίσχυση των κανόνων του ΠΟΕ, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά το αντιντάμπινγκ και τις επιδοτήσεις για την αλιεία που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις αναπτυσσόμενες χώρες.
- Η ΕΕ δεσμεύεται να εξασφαλίσει την καθιέρωση δασμολογικών μέτρων και μέτρων διευκόλυνσης του εμπορίου στις αναπτυσσόμενες χώρες μέσω του Αναπτυξιακού Προγράμματος της Ντόχα. Η απλούστευση των διαδικασιών θα μπορούσε να διευκολύνει τις εξαγωγές των αναπτυσσόμενων χωρών, τη διέλευση για τις περικλειστές χώρες και να βελτιώσει την είσπραξη των φόρων.
- Η ΕΕ αποτελεί την πρώτη κινητήρια δύναμη στις διαπραγματεύσεις του ΠΟΕ για το εμπόριο και το περιβάλλον, οι οποίες αναμένεται να οδηγήσουν στην ελευθέρωση του εμπορίου περιβαλλοντικών αγαθών και υπηρεσιών και στην αποσαφήνιση των εμπορικών κανόνων των σχετικών με το περιβάλλον.

3.1.2. Διμερή και μονομερή μέτρα

Η ΕΕ είναι αποφασισμένη να εξασφαλίσει ένα ευνοϊκό για την ανάπτυξη και βιώσιμο αποτέλεσμα των συμφωνιών οικονομικής εταιρικής σχέσης ΕΕ-ΑΚΕ (καθώς και των διαπραγματεύσεων με τη Mercosur και την Κεντρική Αμερική, την Κοινότητα των Άνδεων και την περιοχή της Μεσογείου).

Η ΕΕ θα βελτιώσει περαιτέρω το Σύστημα Γενικευμένων Προτιμήσεων, προκειμένου να προωθήσει δραστικά τις εξαγωγές των αναπτυσσόμενων χωρών στην ΕΕ.

Η ΕΕ θα συνεχίσει τις προσπάθειες για την ενσωμάτωση του εμπορίου στις αναπτυξιακές στρατηγικές και θα βοηθήσει τις αναπτυσσόμενες χώρες στην πραγματοποίηση εσωτερικών μεταρρυθμίσεων όπου είναι απαραίτητο.

- Η ΕΕ θα καταβάλει προσπάθειες για την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων με στόχο τη σύναψη συμφωνιών οικονομικής εταιρικής σχέσης και με τις έξι περιοχές ΑΚΕ μέχρι το 2007. Οι κύριοι στόχοι αυτής της διαδικασίας είναι η προώθηση του εμπορίου Νότου-

Νότου, η ενίσχυση των περιφερειακών αγορών και η ολοκλήρωση. Οι διαπραγματεύσεις θα λάβουν υπόψη τις πτυχές της αειφόρου ανάπτυξης με βάση τις εκτιμήσεις των επιπτώσεων στην αειφόρο ανάπτυξη.

- Η εφαρμογή των συμφωνιών οικονομικής εταιρικής σχέσης θα υποστηριχθεί από τη συνεργασία για την ανάπτυξη, ιδίως με την ενίσχυση της ικανότητας προσφοράς και του ανταγωνισμού. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕ θα μεριμνήσει για την απόσυρση της βοήθειας που συνδέεται με τις συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης. Οι συμφωνίες αυτές θα εδραιώσουν τις μεταρρυθμίσεις σε βασικούς τομείς όπως οι επενδύσεις, τα τελωνεία και η διευκόλυνση του εμπορίου, η φορολογία, η απασχόληση, η κοινωνική και περιβαλλοντική πολιτική.
- Η ΕΕ είναι αποφασισμένη να καταστήσει τη γεωργία τομέα κλειδί των διαπραγματεύσεων για τις συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης, ένα από τα θέματα των οποίων θα είναι η πρόσβαση των γεωργικών προϊόντων ΑΚΕ στην αγορά της ΕΕ. Η ΕΕ πρότείνει το άνοιγμα των αγορών ΑΚΕ να είναι διαφοροποιημένο και σταδιακό. Θα χορηγηθούν επαρκείς μεταβατικές περίοδοι οι οποίες θα μπορούν να επεκταθούν και πέραν των δέκα ετών σε συνάρτηση με τις αναπτυξιακές ανάγκες των χωρών ΑΚΕ. Επιπλέον, θα επιδιωχθεί η ευελιξία με την εισαγωγή κατάλληλων ρητρών διασφάλισης και επισιτιστικής ασφάλειας.
- Η ΕΕ πρόκειται να ολοκληρώσει την εξέταση των δασμολογικών προτιμήσεων που χορηγεί στο πλαίσιο του συστήματος γενικευμένων προτιμήσεων (ΣΓΠ) σε αυτόνομη βάση. Το νέο ΣΓΠ για τα έτη 2005-2008 θα έχει για στόχο τις χώρες με τις μεγαλύτερες ανάγκες και θα είναι απλούστερο, διαφανέστερο και σταθερό. Επιπλέον, θα παρέχει συμπληρωματικές δασμολογικές προτιμήσεις για να ενθαρρύνει την αειφόρο ανάπτυξη και τη χρηστή διακυβέρνηση. Η ΕΕ εξετάζει επίσης τις δυνατότητες απλούστευσης και χαλάρωσης των κανόνων καταγωγής που εφαρμόζονται στα εμπορικά καθεστώτα της έτσι ώστε να τα προσαρμόσει στις ανάγκες και τους περιορισμούς των αναπτυσσόμενων χωρών.
- Για να ενισχύσει την ικανότητα των αναπτυσσόμενων χωρών να δράττονται των καλύτερων ευκαιριών στον τομέα των συναλλαγών, η ΕΕ θα συνεχίσει τις προσπάθειες προς την ενσωμάτωση του εμπορίου στις αναπτυξιακές στρατηγικές της, και θα συνδράμει τις αναπτυσσόμενες χώρες στην ομαλή διεξαγωγή των εσωτερικών και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που είναι απαραίτητες για την αντιμετώπιση τόσο των περιορισμών στην προσφορά όσο και του κόστους προσαρμογής.

3.2. Περιβάλλον

Είναι γενικά παραδεκτό ότι αργεί πολύ η επίτευξη του στόχου 7 των ΑΣΧ, για τη διασφάλιση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας. Για να επιτευχθούν οι αναπτυξιακοί στόχοι της χιλιετίας, και ειδικότερα ο στόχος αριθ. 7, πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια να ληφθούν περισσότερα υπόψη τα περιβαλλοντικά θέματα.

3.2.1. Βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή

Η ΕΕ θα ηγηθεί των προσπαθειών σε παγκόσμιο επίπεδο για τη μείωση των μη βιώσιμων προτύπων κατανάλωσης και παραγωγής.

Η πρόκληση για την ΕΕ συνίσταται κατ' αρχάς στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων των δικών της προτύπων παραγωγής και κατανάλωσης στο περιβάλλον (του «αποτυπώματος» της

ΕΕ). Η οικονομική ανάπτυξη πρέπει να αποσυνδεθεί από την υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Ένα ευρύ φάσμα πολιτικών και μέσων για την προώθηση της βιώσιμης παραγωγής και κατανάλωσης, που εξετάζουν τόσο τη ζήτηση όσο και την προσφορά, υπάρχει ήδη στην ΕΕ.

- Η ΕΕ αναλαμβάνει τη δέσμευση να αναπτύξει δεκαετές πλαίσιο προγραμμάτων για την ορθολογική παραγωγή και κατανάλωση, σε παγκόσμιο επίπεδο και εντός των συνόρων της. Στην επίτευξη αυτού του στόχου θα συμβάλει και η προσεχής θεματική στρατηγική για την ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων.
- Οι προσπάθειες για τη μείωση του αποτυπώματος της ΕΕ σε παγκόσμιο επίπεδο πρέπει να συνεχιστούν και να ενισχυθούν, ιδίως σε τομείς όπου παρατηρούνται τάσεις για επιδείνωση.

3.2.2. Πολυμερείς συμφωνίες στον τομέα του περιβάλλοντος (ΠΣΠ)

Η ΕΕ θα βοηθήσει τις αναπτυσσόμενες χώρες να εφαρμόσουν τις ΠΣΠ και θα καταβάλει προσπάθειες για να ληφθούν υπόψη οι δυνατότητες των αναπτυσσόμενων χωρών κατά τη διαπραγμάτευση αυτών των συμφωνιών. Επίσης, η ΕΕ θα συνεχίσει να προωθεί πρωτοβουλίες και πολιτικές για το περιβάλλον που να ευνοούν τους φτωχούς.

Στο πλαίσιο των πολυμερών συμφωνιών για το περιβάλλον, οι αναπτυσσόμενες χώρες αναλαμβάνουν σημαντικές υποχρεώσεις. Η ΕΕ παρέχει σημαντικούς πόρους προκειμένου οι χώρες αυτές να μπορέσουν να εφαρμόσουν τις υποχρεώσεις τους και έχει επίγνωση ότι οι αναπτυσσόμενες χώρες αποκτούν πείρα και την απαιτούμενη ικανότητα για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους.

- Οι αναπτυσσόμενες χώρες είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στις κλιματικές αλλαγές. Θα επωφεληθούν άμεσα από τις παγκόσμιες προσπάθειες για τη μείωση των κλιματικών αλλαγών – που αποτελούν προτεραιότητα για την ΕΕ. Ο Μηχανισμός Καθαρής Ανάπτυξης, στο πλαίσιο του Πρωτοκόλλου του Κιότο, αναμένεται να ωφελήσει σημαντικά τις αναπτυσσόμενες χώρες με την αύξηση των πόρων για την αειφόρο ανάπτυξη.
- Η ΕΕ επιθυμεί να διαδραματίσει ηγετικό ρόλο στην εφαρμογή της Σύμβασης για τη Βιολογική Ποικιλότητα και του στόχου της διάσκεψης κορυφής για την αειφόρο ανάπτυξη που αφορά τη βιολογική ποικιλότητα. Η ΕΕ αναμένεται να αυξήσει τη χρηματοδότηση που προορίζεται για τη βιολογική ποικιλότητα και να ενισχύσει τα μέτρα για την ενσωμάτωση της βιολογικής ποικιλότητας στην αναπτυξιακή βοήθεια.
- Στον τομέα της ασφάλειας των χημικών ουσιών, η ΕΕ θα συνεχίσει να προωθεί μηχανισμούς για την προστασία των αναπτυσσόμενων χωρών από επικίνδυνες ουσίες και απόβλητα, απαλλάσσοντας τον κόσμο από τις πλέον επιβλαβείς ουσίες που παράγονται από τον άνθρωπο, οι οποίες είναι ιδιαίτερα επιζήμιες για τις αναπτυσσόμενες χώρες.

3.2.3. Πρωτοβουλίες της ΕΕ για την αειφόρο ανάπτυξη

- Το σχέδιο δράσης της ΕΕ για την επιβολή της δασικής νομοθεσίας, τη διακυβέρνηση και το εμπόριο (FLEGT) προωθεί ένα σύστημα έκδοσης αδειών προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι όλες οι εξαγωγές ξυλείας προς την Ευρώπη είναι νόμιμες και ενθαρρύνει τις μεταρρυθμίσεις στις χώρες παραγωγούς.

- Η Πρωτοβουλία της ΕΕ για το νερό και η διευκόλυνση ΑΚΕ-ΕΕ για το νερό (που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης (ΕΤΑ) με 500 εκατ. ευρώ), αποτελούν σημαντική συμβολή για την επίτευξη των στόχων της χιλιετίας και της παγκόσμιας διάσκεψης κορυφής για την αειφόρο ανάπτυξη όσον αφορά το νερό και την αποχέτευση, στο πλαίσιο ολοκληρωμένης προσέγγισης για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων σε επίπεδο λεκάνης απορροής. Συμβάλλουν δε από κοινού στην αύξηση της αποτελεσματικότητας της βοήθειας της ΕΕ και στη γεφύρωση της ανεπάρκειας πόρων για την επίτευξη των στόχων.
- Η ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για την ενέργεια και η διευκόλυνση ΑΚΕ-ΕΕ για την ενέργεια (που προτάθηκε να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του ΕΤΑ με 250 εκατ. ευρώ) αποσκοπούν στη διευκόλυνση της πρόσβασης στις σύγχρονες υπηρεσίες στον τομέα της ενέργειας, με την εφαρμογή των δεσμεύσεων της παγκόσμιας διάσκεψης κορυφής για την αειφόρο ανάπτυξη, οι οποίες συνέδεσαν την ενέργεια με την επίτευξη των στόχων της χιλιετίας. Η ΕΕ υποστηρίζει επίσης τον συνασπισμό του Γιοχάνεσμπουργκ υπέρ της ανανεώσιμης ενέργειας, που αποτελεί μία βάση για την πολιτική συνεργασία σε θέματα ανανεώσιμης ενέργειας.

3.3. Ασφάλεια

3.3.1. Ευρωπαϊκή στρατηγική για την ασφάλεια

Η ΕΕ χειρίζεται την ασφάλεια και την ανάπτυξη ως συμπληρωματικά θέματα, που έχουν κοινό στόχο τη δημιουργία ασφαλούς περιβάλλοντος και τη διακοπή του φαύλου κύκλου φτώχειας, πόλεμος, υποβάθμιση του περιβάλλοντος και ανεπαρκείς πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές δομές.

Η ευρωπαϊκή στρατηγική για την ασφάλεια που θεσπίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Δεκέμβριο του 2003 υποστηρίζει μια ολοκληρωμένη στρατηγική για την πρόληψη των συγκρούσεων και τη διαχείριση των κρίσεων, καθώς και των άλλων απειλών κατά της ασφάλειας. Καμία από τις νέες απειλές δεν είναι μόνο στρατιωτική, και καθεμία πρέπει να αντιμετωπιστεί με τη χρησιμοποίηση πολιτικών και ταυτόχρονα στρατιωτικών μέσων.

- Η ΕΕ θα προωθήσει τη συνεκτική και αποτελεσματική εφαρμογή της εξωτερικής δράσης ΕΕ/ΕΚ στον τομέα της ασφάλειας και της ανάπτυξης μέσω της προώθησης ολοκληρωμένης πολιτικής και ενός συνόλου μέσων.
- Η ΕΕ θα εξισορροπήσει τη βραχυπρόθεσμη αντιμετώπιση κρίσεων με πιο μακροπρόθεσμες στρατηγικές, χωρίς να κατατάξει ιεραρχικά τους πολιτικούς τομείς. Παράλληλα με την ενίσχυση της πολιτικής διάστασης της εταιρικής της σχέσης, η ΕΕ θα επιδιώξει να αποφύγει την αύξηση των πολιτικών απαιτήσεων και/ή την εκτροπή των αναπτυξιακών πόρων από τον πρώτο αναπτυξιακό στόχο που συνίσταται στην εξάλειψη της φτώχειας.
- Η ΕΕ αποσκοπεί στην εγκαθίδρυση της σταθερότητας και της ασφάλειας στις άλλες χώρες, διασφαλίζοντας παράλληλα την προστασία των ατομικών δικαιωμάτων και των ελευθεριών.

3.3.2. Διακυβέρνηση, αδυναμία των κρατών, πρόληψη των συγκρούσεων

Η ΕΕ θα ενισχύσει τις πολιτικές της για την υποστήριξη της χρηστής και αποτελεσματικής διακυβέρνησης και την πρόληψη των συγκρούσεων και της αδυναμίας των κρατών, μεταξύ άλλων ενισχύοντας τη στάση της έναντι δυσχερών εταιρικών σχέσεων ή αδύναμων κρατών.

Ο αριθμός των κρατών που μπορούν να χαρακτηριστούν είτε προβληματικές εταιρικές σχέσεις είτε ανεπαρκή ή αδύναμα κράτη έχει αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια και αντιπροσωπεύει μεγάλη πρόκληση για τη διεθνή κοινότητα. Οι στόχοι της χιλιετίας δεν θα επιτευχθούν χωρίς την πρόοδο των χωρών αυτών, που αντιπροσωπεύουν περίπου το 30% του πληθυσμού που ζει με λιγότερο από ένα δολάριο την ημέρα⁸.

- Στόχος της ΕΕ θα είναι η βελτίωση της διακυβέρνησης, η καταπολέμηση της διαφθοράς και του διακρατικού οργανωμένου εγκλήματος, καθώς και η πρόληψη της αδυναμίας του κράτους και των συγκρούσεων. Η ΕΕ θα επιδιώξει επίσης μεγαλύτερη συνεκτικότητα στις πολιτικές της έναντι των οικονομικών και φορολογικών παραδείσων, συνεργαζόμενων και μη⁹.
- Η ΕΕ θα υποστηρίξει την ενίσχυση συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης και ανάπτυξης της θεσμικής ικανότητας των χωρών εταίρων και των περιφερειακών οργανώσεων προκειμένου να καταστούν ικανές να συμμετέχουν ενεργά στην πρόληψη της αδυναμίας του κράτους και των συγκρούσεων. Επιπλέον, η ΕΕ θα προσπαθήσει να βελτιώσει την ανάλυση του ευάλωτου χαρακτήρα των κρατών, την κοινή παρακολούθηση και τις αξιολογήσεις των προβληματικών εταιρικών σχέσεων/ανεπαρκών κρατών.
- Η ΕΕ θεωρεί ότι ο διάλογος μεταξύ των πολιτισμών και των λαών αποτελεί ουσιαστική συνιστώσα της σφαιρικής στρατηγικής για την ειρηνική συνύπαρξη και, επομένως, για την ανάπτυξη. Η ΕΕ θα επιδιώξει να αναπτύξει ή να ενισχύσει τον διαπολιτισμικό διάλογο με τις αναπτυσσόμενες χώρες και μεταξύ αυτών, στο πλαίσιο των υφιστάμενων εταιρικών σχέσεων.
- Η ΕΕ θα μεριμνήσει για την πλήρη συμμετοχή των γυναικών στην επίλυση των διαφορών και στην εδραίωση της ειρήνης.

3.3.3. Εμπόριο όπλων, μη διάδοση των όπλων και αφοπλισμός όσον αφορά τα συμβατικά όπλα

Η ΕΕ θα ενισχύσει τον έλεγχο των εξαγωγών όπλων, με στόχο να αποφευχθεί η χρήση των όπλων που κατασκευάζονται στην ΕΕ εναντίον άμαχων πληθυσμών και η επιδείνωση των υφιστάμενων εντάσεων ή των συγκρούσεων στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Η ΕΕ εξακολουθεί να είναι ένας από τους πρώτους κατασκευαστές και εξαγωγείς όπλων στον κόσμο. Το γεγονός αυτό θέτει σαφώς το θέμα της συνοχής της πολιτικής, ιδίως εφόσον τα περισσότερα από τα όπλα αυτά χρησιμοποιούνται συνήθως στις αναπτυσσόμενες χώρες. Η ΕΕ, ως εκ τούτου, θα πρέπει να ενισχύσει τους μηχανισμούς για τον έλεγχο της μεταφοράς όπλων.

⁸ «Why we need to work more effectively in fragile states», DFID, Ιανουάριος 2005

⁹ Βλ. ανακοίνωση με θέμα την πρόληψη και καταστολή των αθέμιτων εταιρικών και χρηματοοικονομικών πρακτικών [COM(2004)611 τελικό της 27.09.2004]

- Η ΕΕ θα συμβάλει αποτελεσματικά στη μη διάδοση των όπλων, με ιδιαίτερη έμφαση στα φορητά όπλα και τον ελαφρύ οπλισμό, τις νάρκες κατά προσωπικού και τα εκρηκτικά κατάλοιπα του πολέμου. Τα όπλα αυτά μπορούν να διαιωνίσουν ανθρωπιστικές κρίσεις, να απειλήσουν ειρηνευτικές διαδικασίες, να πυροδοτήσουν το έγκλημα και την τρομοκρατία, να διακυβεύσουν την εθνική και την περιφερειακή ασφάλεια, να υπονομεύσουν τα προγράμματα πρόληψης των κινδύνων και να παραβλάψουν την κοινωνική και οικονομική ανασυγκρότηση και την αειφόρο ανάπτυξη.
- Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕ θα πρέπει να ενισχύσει τους κανόνες της και τον έλεγχο των πραγματικών εξαγωγών, της υπερπόντιας παραγωγής κατόπιν αδείας, της εμπορίας, της διαμετακόμισης και της μεταφόρτωσης όπλων. Θα εντείνει τις προσπάθειές της στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης του ΟΗΕ για τα φορητά όπλα και τον ελαφρύ οπλισμό, και θα πρέπει αφενός να εξετάσει πώς θα ενισχύσει την εφαρμογή του ευρωπαϊκού κώδικα δεοντολογίας για τις μεταφορές όπλων και αφετέρου να υποστηρίξει τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων σχετικά με τη σύναψη διεθνούς συνθήκης για το εμπόριο όπλων.
- Η ΕΕ θα αυξήσει την υποστήριξή της στον αφοπλισμό όσον αφορά τα συμβατικά όπλα μέσω μιας σειράς μέτρων (ανάπτυξη ικανότητας σε τοπικό επίπεδο, συλλογή και καταστροφή όπλων, συννοριακοί έλεγχοι και προγράμματα διασυννοριακής συνεργασίας, κ.λπ.), τα οποία θα πρέπει να επικεντρώνονται σε συγκεκριμένους στόχους και παράλληλα να εντάσσονται στο πλαίσιο της πρόληψης των συγκρούσεων, της διαχείρισης των κρίσεων, της ανασυγκρότησης μετά από κρίση και της μακροπρόθεσμης σταθερότητας και ανάπτυξης.

3.4. Γεωργία

Η γεωργία αποτελεί βασικό τομέα για την οικονομική ανάπτυξη, καθώς και για την επισιτιστική ασφάλεια σε πολλές αναπτυσσόμενες χώρες. Η ΕΕ υποστηρίζει την ανάπτυξη της γεωργίας και των αγροτικών περιοχών στις αναπτυσσόμενες χώρες, μεταξύ άλλων, με την εφαρμογή του κοινοτικού σχεδίου δράσης για τα γεωργικά προϊόντα. Η Επιτροπή αναγνωρίζει επίσης ότι οι διεθνείς και οι κοινοτικοί κανόνες και πολιτικές, όπως η Κοινή Γεωργική Πολιτική, τα καθεστώτα επισιτιστικής βοήθειας και οι υγειονομικοί και φυτοϋγειονομικοί κανόνες πρέπει να διαδραματίσουν θετικό ρόλο στη δημιουργία ευνοϊκού διεθνώς περιβάλλοντος για τη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές στις αναπτυσσόμενες χώρες. Η βελτίωση της συνοχής των αναπτυξιακών πολιτικών λαμβάνει επίσης ευρύτερες διαστάσεις σε θέματα όπως η επισιτιστική ασφάλεια, η αγροτική ανάπτυξη, η χρήση της γης, η πρόσβαση στη γη ή η ορθολογική χρήση των φυσικών πόρων. Τα θέματα αυτά πρέπει να διευθετηθούν με συνεκτικό, αλληλένδετο και σφαιρικό τρόπο.

Η ΕΕ θα συνεχίσει τις προσπάθειές της για να ελαχιστοποιήσει το επίπεδο στρέβλωσης του εμπορίου λόγω των μέτρων στήριξης του γεωργικού τομέα, και για να διευκολύνει τη γεωργική ανάπτυξη των αναπτυσσόμενων χωρών.

3.4.1. Κοινή Γεωργική Πολιτική

Οι μεταρρυθμίσεις της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ) που εγκρίθηκαν το 2003 και το 2004, συμβάλλουν σημαντικά στη μείωση της στρέβλωσης του εμπορίου λόγω της στήριξης της γεωργίας από την ΕΕ, καθώς και στην ενίσχυση των θετικών κοινωνικών και περιβαλλοντικών αποτελεσμάτων. Στο πλαίσιο αυτό:

- Η ΕΚ θα ολοκληρώσει τη μεταρρύθμιση της ΚΓΠ, συγκεκριμένα, στον τομέα της ζάχαρης, με στόχο την επίτευξη της διατομεακής εφαρμογής της μεταρρύθμισης στο εσωτερικό και τη βελτίωση της συνοχής της ΚΓΠ με το αναπτυξιακό πρόγραμμα της Ντόχα. Η ΕΕ θα εφαρμόσει το σχέδιο δράσης και τα συνοδευτικά μέτρα για τις χώρες ΑΚΕ που αφορά το πρωτόκολλο για τη ζάχαρη, ώστε να βοηθήσει τις χώρες αυτές να προσαρμοστούν στη μεταρρύθμιση του καθεστώτος της ΕΕ στον τομέα αυτό.
- Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Εφαρμογής του Γιοχάνεσμπουργκ, η ΚΓΠ προσαρμόζεται όλο και περισσότερο στους στόχους της αειφόρου ανάπτυξης. Η ΚΓΠ επιδιώκει μεταξύ άλλων στόχων να βοηθήσει τη γεωργία να εκπληρώσει τον πολυλειτουργικό ρόλο της στην κοινωνία: να παράγει ασφαλή και υγιεινά προϊόντα, να συμβάλει στην αειφόρο ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών, να προστατεύει και να ενισχύει το γεωργικό περιβάλλον και την βιολογική ποικιλία αυτού.
- Όλα τα μέτρα της ΚΓΠ αξιολογούνται τακτικά με βάση ένα κυλιόμενο σχέδιο και οι προτάσεις για τη μεταρρύθμιση της ΚΓΠ αποτελούν αντικείμενο εμπεριστατωμένων αξιολογήσεων των επιπτώσεων. Η Επιτροπή έχει επίσης δεσμευτεί να καθιερώσει ένα σύστημα παρακολούθησης της μεταρρύθμισης της πολιτικής στον τομέα του βαμβακιού, με στόχο την ανάλυση των επιπτώσεών του στην παραγωγή και το εμπόριο, και η σχετική έκθεση προβλέπεται το 2009.
- Στο πλαίσιο της δέσμευσης του αναπτυξιακού προγράμματος της Ντόχα για παράλληλη εξάλειψη όλων των μορφών εξαγωγικών επιδοτήσεων, η ΕΚ εξετάζει το ενδεχόμενο εξάλειψης των επιστροφών στις εξαγωγές για τα γεωργικά προϊόντα και τα προϊόντα διατροφής.

3.4.2. *Επισιτιστική βοήθεια*

Η ΕΕ θεωρεί ότι η επισιτιστική βοήθεια δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται ως μέσο για τη διάθεση των πλεονασμάτων τροφίμων, με αποτέλεσμα τη διαταραχή της τοπικής παραγωγής και των συνήθων εμπορικών συναλλαγών. Η άποψη αυτή αντικατοπτρίζεται στην πολιτική της στον τομέα της επισιτιστικής βοήθειας, η οποία έχει στόχο να ενισχύσει τη γεωργική ανάπτυξη στις αναπτυσσόμενες χώρες, να προωθήσει το περιφερειακό εμπόριο και να επιλύσει επισιτιστικές κρίσεις χωρίς να διαταράξει τις αγορές.

- Για την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων και για να καταστεί η αναπτυξιακή πολιτική πιο αποτελεσματική, η ΕΕ υποστηρίζει την καθιέρωση ρυθμίσεων του ΠΟΕ για την επισιτιστική βοήθεια. Επέτυχε δε να συμπεριλάβει τις ρυθμίσεις για την επισιτιστική βοήθεια στην ημερησία διάταξη του Αναπτυξιακού Προγράμματος της Ντόχα (ανταγωνισμός στις εξαγωγές).
- Η ΕΕ επέτυχε επίσης την έναρξη της επαναδιαπραγμάτευσης της σύμβασης για την επισιτιστική βοήθεια, για τον καθορισμό σαφών και συνεκτικών στόχων εκ μέρους των μελών της. Η ΕΕ θα προβεί σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες προκειμένου να διασφαλίσει ότι η νέα συμφωνία περιλαμβάνει «κώδικα δεοντολογίας» για τις πολιτικές επισιτιστικής βοήθειας, που αναμένεται να περιλαμβάνει πρακτικές θετικές για την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων.

3.4.3. Υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα

Η ΕΕ θα συνδράμει ενεργά τις αναπτυσσόμενες χώρες, ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν στα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά πρότυπα, και να αυξήσουν τις εξαγωγές τους σε προϊόντα γεωργίας και αλιείας (στα οποία περιλαμβάνονται και τα μεταποιημένα προϊόντα).

- Η Επιτροπή θα εξετάσει τη συστηματική αξιολόγηση του αντίκτυπου των υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών μέτρων που λαμβάνει στις αναπτυσσόμενες χώρες και πιθανή βοήθεια. Η εν λόγω αξιολόγηση θα χρησιμοποιηθεί για τον προσδιορισμό των κατάλληλων μέτρων ή δράσεων που προορίζονται για τις αναπτυσσόμενες χώρες.
- Λόγω του ευπαθούς χαρακτήρα των προϊόντων διατροφής και των προϊόντων που προορίζονται για τη διατροφή των ζώων, καθώς και της ακαμψίας του βραχυπρόθεσμου εφοδιασμού, θα πρέπει να αναπτυχθεί διευκόλυνση ταχείας παρέμβασης για την αντιμετώπιση υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών προβλημάτων και να συγκεντρωθούν οι κατάλληλοι πόροι.

3.5. Αλιεία

Η ΕΕ θα εξακολουθήσει να αποδίδει ιδιαίτερη προσοχή στους αναπτυξιακούς στόχους των χωρών με τις οποίες η Κοινότητα θα συνάψει διμερείς συμφωνίες στον τομέα της αλιείας. Στο πλαίσιο της νέας πολιτικής της ΕΚ για τις συμφωνίες εταιρικής σχέσης με τρίτες χώρες στον τομέα της αλιείας, η οποία έχει τεθεί σε εφαρμογή από το 2003, η ΕΚ θα συνεχίσει να ενθαρρύνει τη σύναψη συμφωνιών για την αλιεία προκειμένου να συμβάλει στις προσπάθειες για ορθολογική και αειφόρο εκμετάλλευση του πλεονάσματος των θαλάσσιων πόρων των παράκτιων χωρών προς το κοινό συμφέρον και των δύο μερών.

Η ΕΕ έχει αρχίσει να εφαρμόζει νέα πολιτική στις εταιρικές σχέσεις με τρίτες χώρες όσον αφορά τις συμφωνίες στον τομέα της αλιείας από το 2003. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕ προτίθεται να αναλάβει τις ακόλουθες ενέργειες:

- Σύμφωνα με τη μεταρρύθμιση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής, το 2002, η ΕΚ θα μεταβάλει σταδιακά τις προηγούμενες συμφωνίες πρόσβασης σε αλιευτικές δραστηριότητες σε συμφωνίες εταιρικής σχέσης στον τομέα της αλιείας¹⁰. Όλες οι συμφωνίες πρόσβασης σε αλιευτικές δραστηριότητες που συνεπάγονται την καταβολή χρηματοδοτικής συνεισφοράς από την Κοινότητα σε τρίτη χώρα θα αντικατασταθούν από συμφωνίες εταιρικής σχέσης το αργότερο μέχρι το 2008.
- Οι συμφωνίες εταιρικής σχέσης στον τομέα της αλιείας θα συνεχίσουν να συνάπτονται με στόχο την αποτελεσματική προώθηση της ορθολογικής εκμετάλλευσης των αλιευτικών πόρων στις χώρες εταίρους. Κατά τις διαπραγματεύσεις αυτών των συμφωνιών, η ΕΚ και η ενδιαφερόμενη τρίτη χώρα θα επιδιώξουν να διασφαλίσουν ότι η ενδιαφερόμενη χώρα θα καταβάλει κάθε προσπάθεια για την προώθηση της ορθολογικής και αειφόρου εκμετάλλευσης των πόρων της και για τη βελτίωση των εσωτερικών αλιευτικών πολιτικών της. Η ΕΚ θα ενισχύσει τη σχέση αναπτυξιακής πολιτικής και συμφωνιών εταιρικής σχέσης στον τομέα της αλιείας προκειμένου να βελτιώσει τη διαχείριση των αλιευτικών πόρων στα ύδατα τρίτων χωρών και την εφαρμογή μιας πολιτικής για την αειφόρο αλιεία.

¹⁰ Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Ιουλίου 2004.

- Η ΕΕ θα θέσει σε εφαρμογή σχέδιο δράσης για τη βελτίωση της ποιότητας και της διαθεσιμότητας επιστημονικών συμβουλών για τα ιχθυαποθέματα στα ύδατα τρίτων χωρών το αργότερο μέχρι το 2006. Οι ακριβέστερες πληροφορίες σχετικά με τα ιχθυαποθέματα θα χρησιμοποιηθούν ως βάση για τις μελλοντικές διαπραγματεύσεις συμφωνιών εταιρικής σχέσης στον τομέα της αλιείας.
- Κατόπιν αποφάσεως του Συμβουλίου Υπουργών, η τρέχουσα διμερής προσέγγιση των συμφωνιών εταιρικής σχέσης στον τομέα της αλιείας είναι δυνατόν να συμπληρωθεί με περιφερειακή προσέγγιση.
- Στο πλαίσιο του ΠΟΕ, η ΕΚ θα επιδιώξει την εγκαθίδρυση ισορροπημένου πολυμερούς συστήματος επιδότησεων για την αλιεία.

3.6. Κοινωνική διάσταση της παγκοσμιοποίησης, προώθηση της απασχόλησης και της αξιοπρεπούς εργασίας

Η ΕΕ θα συμβάλει στην ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης της παγκοσμιοποίησης με στόχο να εξασφαλιστούν όσο το δυνατόν περισσότερα οφέλη για όλους, άνδρες και γυναίκες. Η ΕΕ θα προωθήσει την απασχόληση, τη δίκαιη οικονομική ανάπτυξη και την αξιοπρεπή εργασία για όλους ως στόχο σε παγκόσμια κλίμακα.

Η Έκθεση της Παγκόσμιας Επιτροπής για την Κοινωνική Διάσταση της Παγκοσμιοποίησης ζητούσε την δίκαιη παγκοσμιοποίηση, που θα παρείχε οφέλη για όλους¹¹. Η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για το θέμα αυτό¹² το Μάιο 2004. Η ΕΕ αναλαμβάνει να κινητοποιήσει όλες τις πολιτικές της, καθώς και τις πολιτικές και τα μέσα της για το εμπόριο, την ανάπτυξη και τις εξωτερικές σχέσεις, προκειμένου να αντιμετωπίσει καλύτερα την πρόκληση της παγκοσμιοποίησης. Για το σκοπό αυτό, η ΕΕ θα συνεργαστεί με τις εθνικές αρχές και του κοινωνικούς εταίρους.

- Η ΕΕ θα ευνοήσει τις προσπάθειες για τη συνοχή των πολιτικών μεταξύ των διεθνών θεσμικών οργάνων, καθώς και το διάλογο και τη συνεργασία μεταξύ του ΠΟΕ, των Οργανισμών του Bretton Woods και της ΔΟΕ.
- Η ΕΕ θα προωθήσει την ανάπτυξη μιας δυναμικής προσέγγισης για την αντιμετώπιση των κοινωνικών επιπτώσεων των προσαρμογών και της αναδιάρθρωσης που σχετίζονται με την παγκοσμιοποίηση, μεταξύ άλλων, μέσω της συνεργασίας με τη ΔΟΕ όσον αφορά τον αντίκτυπο της εμπορικής πολιτικής στην απασχόληση και τα κοινωνικά ζητήματα.
- Η ΕΕ υποστηρίζει την ενσωμάτωση των θεμάτων της απασχόλησης και της αξιοπρεπούς εργασίας¹³, ιδίως για τους νέους, στην προσεχή επανεξέταση των αναπτυξιακών στόχων

¹¹ Έκθεση της Παγκόσμιας Επιτροπής για την Κοινωνική Διάσταση της Παγκοσμιοποίησης, Φεβρουάριος 2004.

¹² Ανακοίνωση για την κοινωνική διάσταση της παγκοσμιοποίησης, COM(2004)383, Μάιος 2004. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου 2004 και το Συμβούλιο Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων στα συμπεράσματά του το Μάρτιο 2005 χαιρέτισαν την έκθεση της Παγκόσμιας Επιτροπής και την εν λόγω ανακοίνωση.

¹³ Η έννοια της αξιοπρεπούς εργασίας περιλαμβάνει την προαγωγή της (παραγωγικής) απασχόλησης, της κοινωνικής προστασίας, τους κινδύνους κατά την εργασία (καθώς και τα βασικά πρότυπα εργασίας) και την ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου όπως την υποστήριξη πρωτοβουλιών ανάπτυξης της ικανότητας για οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων.

της χλιετίας και το Διάγγελμα για τη Νέα Χιλιετία. Για το σκοπό αυτό, η ΕΕ θα συνεργαστεί ειδικότερα με τον ΟΗΕ, τη ΔΟΕ και άλλους διεθνείς οργανισμούς.

- Η ΕΕ θα υποστηρίξει πρωτοβουλίες που θα προωθήσουν την παραγωγική απασχόληση, τις επενδύσεις σε ανθρώπινο δυναμικό, τους μηχανισμούς αναδιανομής, την κοινωνική προστασία, την ισότητα των φύλων, τον κοινωνικό διάλογο και την αποτελεσματική εφαρμογή των εργασιακών δικαιωμάτων. Το πλαίσιο αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει και την κατάρτιση και εθελοντικές πρωτοβουλίες για νέους προκειμένου να τους επιτρέψει να αποκτήσουν μεγαλύτερη αυτονομία, νέες εμπειρίες και ενδεχομένως να αναζητήσουν εργασία.
- Η ΕΕ θα ενθαρρύνει τη χρηστή διακυβέρνηση στον χρηματοπιστωτικό, στο φορολογικό και στο δικαστικό τομέα.
- Η ΕΕ θα ενισχύσει την υποστήριξή της στο δίκαιο εμπόριο, ως μέσο για την αειφόρο ανάπτυξη και τη μείωση της φτώχειας.
- Η ΕΕ θα συνεχίσει να προωθεί την ευρωπαϊκή στρατηγική για την εταιρική κοινωνική ευθύνη (CSR)¹⁴ ως χρήσιμη συνεισφορά των επιχειρήσεων στη βιώσιμη ανάπτυξη και τη μείωση της φτώχειας. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί σε έναν καλύτερο ορισμό της αναπτυξιακής διάστασης της CSR όσον αφορά α) την εφαρμογή των κυριότερων διεθνών περιβαλλοντικών και κοινωνικών συμβάσεων, β) την αλυσίδα εφοδιασμού στις αναπτυσσόμενες χώρες και γ) τη συμμετοχή παραγόντων εκτός ΕΕ.
- Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να υπάγεται η πρόσβαση στις δημόσιες συμβάσεις στον όρο της αποδοχής και της τήρησης των κατευθυντηρίων γραμμών του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις.

3.7. Μετανάστευση

Η ΕΕ θα ενθαρρύνει συνέργειες μεταξύ της μετανάστευσης και της ανάπτυξης, ώστε η μετανάστευση να καταστεί θετικός παράγοντας της ανάπτυξης.

Η ΕΕ θα διατηρήσει τη θετική της προσέγγιση στη σχέση μετανάστευσης και ανάπτυξης, εμπνεόμενη από τις αρχές που διατυπώνονται στην ανακοίνωση για τη μετανάστευση και την ανάπτυξη του Δεκεμβρίου 2002¹⁵. Περαιτέρω προτάσεις στον τομέα αυτό θα περιληφθούν σε ανακοίνωση που θα υποβληθεί αργότερα εντός του έτους. Οι προτάσεις αυτές θα βασίζονται στις βέλτιστες πρακτικές και αναμένεται να αφορούν τα ακόλουθα ζητήματα:

- Η ΕΕ θα προωθήσει τη σωστή διαχείριση της διεθνούς μετανάστευσης εργατικού δυναμικού μέσω της ανάπτυξης κοινοτικής πολιτικής για την οικονομική μετανάστευση¹⁶.
- Η ΕΕ θα επιδιώξει να προωθήσει – σε συνεργασία με τους αντίστοιχους διεθνείς οργανισμούς – φθηνούς και ασφαλείς διαύλους για την αποστολή των μεταναστευτικών εμβασμάτων και θα διερευνήσει μηχανισμούς που να επιτρέπουν στις ιδιωτικές αυτές

¹⁴ COM(2002), 347

¹⁵ COM(2002), 703

¹⁶ Πράσινη Βίβλος για μια κοινοτική προσέγγιση της διαχείρισης της οικονομικής μετανάστευσης. COM(2004)811.

χρηματοοικονομικές ροές να διαδραματίζουν καταλυτικό ρόλο στις αναπτυξιακές επενδύσεις.

- Η ΕΕ θα μελετήσει επιπλέον – σε συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους διεθνείς οργανισμούς – τον τρόπο να μετατραπεί η «διαρροή εγκεφάλων» σε «εισροή εγκεφάλων»¹⁷. Στο πλαίσιο αυτό, θα ενθαρρύνει τα κράτη μέλη της ΕΕ και τους ενδιαφερόμενους φορείς να αποφεύγουν, σε τομείς βασικούς για τις κοινωνίες και για την περαιτέρω ανάπτυξη τρίτων χωρών, όπως ο ιατρικός τομέας και ο τομέας της έρευνας, τις προσλήψεις προσωπικού από περιοχές με χαμηλό επίπεδο υπηρεσιών των αναπτυσσόμενων χωρών που αντιμετωπίζουν σημαντικές ελλείψεις.
- Η ΕΕ θα διερευνήσει τις δυνατότητες στήριξης και ενίσχυσης των προσπαθειών των διακρατικών κοινοτήτων να προωθήσουν την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη των χωρών καταγωγής τους, μεταξύ άλλων και με την προώθηση της κυκλικής μετανάστευσης (π.χ., με μία κατάλληλη πολιτική θεωρήσεων).
- Η ΕΕ θα διερευνήσει μεθόδους για την ενίσχυση του αναπτυξιακού αντίκτυπου της μετανάστευσης Νότου-Νότου, μεταξύ άλλων και μέσω της αναπτυξιακής βοήθειας.

3.8. Έρευνα και καινοτομία

Η ΕΕ θα προωθήσει την ενσωμάτωση αναπτυξιακών στόχων, όπου κρίνεται σκόπιμο, στις πολιτικές της για την έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη και την καινοτομία, και θα συνεχίσει να συνδράμει τις αναπτυσσόμενες χώρες στην ανάπτυξη των εγχώριων δυνατοτήτων τους στον τομέα αυτό.

Η καινοτομία αποτελεί σημαντική κινητήριο δύναμη για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης του ανθρώπου. Η βελτίωση των οικονομικών, των κοινωνικών και των περιβαλλοντικών συνθηκών των αναπτυσσόμενων χωρών αποτελεί διαδικασία που απαιτεί εμπεριστατωμένες γνώσεις και ωφελείται από τη στήριξη της έρευνας. Η ΕΕ στηρίζει την έρευνα στις αναπτυσσόμενες χώρες μέσω του Προγράμματος Πλαισίου για την Έρευνα και την Τεχνολογική Ανάπτυξη. Στο πλαίσιο αυτό:

- Η ΕΕ θα συνεργαστεί με τις αναπτυσσόμενες χώρες προκειμένου: α) να προωθήσουν την επιστήμη και την τεχνολογία, καθώς και το ρόλο των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στην πρωτοβουλία αυτή, β) να βελτιώσουν την υποδομή τους στον τομέα της έρευνας, της τεχνολογίας και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, γ) να ενισχύσουν τις δυνατότητές τους σε ανθρώπινο δυναμικό στον τομέα της επιστήμης και της τεχνολογίας μέσω διαφόρων καθεστώτων κινητικότητας σε διεθνές επίπεδο αποφεύγοντας τη διαρροή εγκεφάλων και δ) να διαθέσουν πόρους για την τριτοβάθμια εκπαίδευση των νέων, και ιδίως των γυναικών.
- Η ΕΕ θα συνεχίσει την οικοδόμηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και την ενίσχυση της διεθνούς διάστασης αυτού για την εξυπηρέτηση των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων. Θα συνεχίσει να υποστηρίζει τη συνεργατική έρευνα σε προβλήματα προτεραιότητας των αναπτυσσόμενων χωρών. Τα πολυάριθμα έργα που έχουν σχέση με τους αναπτυξιακούς στόχους της χιλιετίας και χρηματοδοτούνται μέσω των κρατών μελών της ΕΕ και του

¹⁷ Τα παραδείγματα περιλαμβάνουν το κοινοτικό πρόγραμμα πλαίσιο για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη το οποίο παρέχει ποικίλα προγράμματα κινητικότητας σε διεθνές επίπεδο που λαμβάνουν υπόψη αυτή την πρόκληση.

κοινοτικού προγράμματος πλαισίου για την έρευνα, καθώς και άλλες προσπάθειες συναφείς με την έρευνα (π.χ., η συνιστώσα της έρευνας στην πρωτοβουλία της ΕΕ για το νερό), αποσκοπούν στην ενίσχυση του συντονισμού, στην ανάπτυξη νέων εταιρικών σχέσεων και στην αύξηση του αντίκτυπου των υφιστάμενων και μελλοντικών δράσεων που απαιτούν εμπειριστατωμένες γνώσεις και παράλληλα διασφαλίζουν την επιστημονική θεμελίωση των νέων προκλήσεων.

- Η ΕΕ θα ενθαρρύνει, αναλόγως των δυνατοτήτων, την ενσωμάτωση των αναπτυξιακών θεμάτων στις διάφορες τεχνολογικές πλατφόρμες και συμπράξεις (δασοκομία, βιοτεχνολογίες, υδροδότηση και αποχέτευση, έρευνα υγείας, κ.λπ.) με στόχο την αύξηση των αμοιβαίων πλεονεκτημάτων για την Ευρώπη και τις αναπτυσσόμενες χώρες, όπως είχε αρχίσει με τη Σύμπραξη Ευρωπαϊκών και Αναπτυσσόμενων Χωρών για τις Κλινικές Δοκιμές και την Παγκόσμια Τεχνολογική Πλατφόρμα για την Υγεία των Ζώων.
- Η ΕΕ θα υποστηρίξει πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της πρόσβασης και της χρήσης δεδομένων γαιοσκόπησης με στόχο την προώθηση του σχεδιασμού και την παροχή πληροφοριών για τη χάραξη αναπτυξιακών πολιτικών στις αναπτυσσόμενες χώρες. Στο πλαίσιο αυτό, η ένταξη των αφρικανικών κρατών στο GEOSS θα ωφεληήσει άμεσα τις αναπτυξιακές τους πολιτικές.
- Η ΕΕ θα υποστηρίξει την ανάπτυξη της ικανότητας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο μέσω της ολοκληρωμένης έρευνας, δραστηριοτήτων επίδειξης και κατάρτισης με τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων από τις αναπτυσσόμενες και τις ανεπτυγμένες χώρες, ειδικότερα στο πλαίσιο της συνεργασίας μεταξύ της UN-HABITAT και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

3.9. Κοινωνία της πληροφορίας

Για τη διευθέτηση του ψηφιακού χάσματος, η ΕΕ θα εκμεταλλευτεί το δυναμικό των ΤΠΕ ως αναπτυξιακό μέσο και αξιοσημείωτο πόρο για την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της χλιετίας.

Οι τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) έχουν κυριεύσει όλους τους κοινωνικοοικονομικούς τομείς. Συμβάλλουν στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δημοσίων υπηρεσιών, προωθούν την οικονομική ανάπτυξη, ενισχύουν τη χρηστή διακυβέρνηση και διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην προαγωγή των στόχων δημοσίου συμφέροντος όπως είναι η πολιτιστική πολυμορφία. Η ΕΕ, στο πλαίσιο της πολιτικής της όσον αφορά τις ΤΠΕ, θα αναλάβει τις ακόλουθες ενέργειες:

- Θα παράσχει τεχνική βοήθεια στο ρυθμιστικό τομέα, ενισχύοντας την ανάπτυξη της ικανότητας, στηρίζοντας την περιφερειακή εναρμόνιση των κανόνων, θεσπίζοντας διάλογο για τις ηλεκτρονικές στρατηγικές και ανταλλάσσοντας βέλτιστες πρακτικές και συγκριτική αξιολόγηση, ειδικότερα με τη δημιουργία δικτύων ενδιαφερόμενων φορέων.
- Για την αποτελεσματική προώθηση της καθολικής πρόσβασης στις ΤΠΕ, ιδίως στην Αφρική νοτίως της Σαχάρας, η ΕΕ θα εξετάσει τη στήριξη κατάλληλων στρατηγικών σε εθνικό επίπεδο που προσθέτουν κρατικούς πόρους στις επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα. Στο πλαίσιο αυτών των στρατηγικών, θα προωθήσει επίσης εφαρμογές των ΤΠΕ, όπως την ένταξη στην κοινωνία της πληροφορίας (e-Inclusion), την ηλεκτρονική διακυβέρνηση (e-Government), την ηλεκτρονική μάθηση (e-Learning), τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες στον τομέα της υγείας (e-Health) και το ηλεκτρονικό επιχειρείν (e-Business).

- Η ΕΕ έδωσε στις αναπτυσσόμενες χώρες τη δυνατότητα να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα πλαίσιο έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και στα έργα της κοινωνίας της πληροφορίας. Αυτό επιτρέπει τη δοκιμή των καινοτόμων πειραματικών έργων και την προεκβολή των επιτυχέστερων τοπικών πρωτοβουλιών, και διευκολύνει την επέκταση των δικτύων για την εκπαίδευση και την έρευνα.

3.10. Μεταφορές

Η ΕΕ θα αντιμετωπίσει τις ειδικές ανάγκες τόσο των περικλειστων όσο και των παράκτιων αναπτυσσόμενων χωρών προωθώντας τα ζητήματα διατροφικότητας για την επίτευξη της διασυνδεσιμότητας των δικτύων, καθώς και τα ζητήματα ασφάλειας και προστασίας.

Η ΕΕ θα ενισχύσει την υποστήριξη της στα βιώσιμα πολυτροπικά μεταφορικά συστήματα που στηρίζουν τις στρατηγικές περιφερειακής ολοκλήρωσης και το περιφερειακό εμπόριο, με βάση τις αρχές που διατυπώνονται στην ευρωπαϊκή πολιτική μεταφορών για το 2010 και στο πρόγραμμα δράσης Almaty του Αυγούστου 2003. Μέσω της πολιτικής της στον τομέα των μεταφορών, η ΕΕ θα βοηθήσει τις αναπτυσσόμενες χώρες ως εξής:

- Θα εξακολουθήσει να είναι ενεργή και να ενισχύει την επιρροή της στους διεθνείς οργανισμούς (όπως τον Διεθνή Ναυτιλιακό Οργανισμό και τη Διεθνή Οργάνωση Πολιτικής Αεροπορίας) για αποτελεσματικές και αποδοτικές υπηρεσίες εναέριων και θαλάσσιων μεταφορών, σε ένα ασφαλές και καθαρό περιβάλλον που ευνοεί την αειφόρο ανάπτυξη και το περιφερειακό εμπόριο.
- Θα συνεχίσει να υποστηρίζει τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας για την προώθηση δίκαιων όρων απασχόλησης για τους ναυτικούς, μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο της ενοποιημένης σύμβασης για τα πρότυπα ναυτικής εργασίας, η οποία αναμένεται να συναφθεί στις αρχές του 2006.
- Θα εντείνει την υποστήριξη της στους διεθνείς, περιφερειακούς και υποπεριφερειακούς οργανισμούς για να εξετάσουν το ζήτημα της διευκόλυνσης των μεταφορών υπό διαμετακόμιση.
- Θα συνεχίσει να υποστηρίζει τη βελτίωση της ασφάλειας της διεθνούς υλικότεχνικής αλυσίδας, καθώς και της ασφάλειας των μεταφορών με την προώθηση, σε διμερές και περιφερειακό επίπεδο, της εναρμόνισης της νομοθεσίας των αναπτυσσόμενων χωρών με τους διεθνείς κανόνες για την ασφάλεια των θαλάσσιων και των αεροπορικών μεταφορών.
- Θα εξετάσει τις δυνατότητες επέκτασης στις αναπτυσσόμενες χώρες των πλεονεκτημάτων του συστήματος δορυφορικής πλοήγησης Galileo.

3.11. Ενέργεια

Η ΕΕ είναι αποφασισμένη να συμβάλει στην κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών των αναπτυσσόμενων χωρών με την προώθηση της πρόσβασης στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και με την υποστήριξη της διασύνδεσης των ενεργειακών υποδομών και των δικτύων.

Η διαρκής, ποιοτική, αξιόπιστη και οικονομικά προσιτή πρόσβαση στον επαρκή ενεργειακό εφοδιασμό έχει ουσιαστική σημασία, τόσο για εκείνους που επί του παρόντος δεν έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες ενέργειας, όσο και για τη μελλοντική αύξηση της παραγωγικότητας και την οικονομική ανάπτυξη που απαιτείται για να αντιμετωπιστεί η προβλεπόμενη

δημογραφική αύξηση και αστικοποίηση στις αναπτυσσόμενες χώρες. Η ΕΕ, μέσω της ενεργειακής πολιτικής της, θα πρέπει να αναλάβει τις ακόλουθες δεσμεύσεις:

- Να ευνοήσει τη θεσμική στήριξη, την τεχνική βοήθεια και τη δικτύωση προκειμένου οι χώρες δικαιούχοι να αποκτήσουν την ικανότητα να εφαρμόσουν τις ενεργειακές τους επιλογές, π.χ., με δράσεις αδελφοποίησης, που αναμένεται να ενισχύσουν τις διοικητικές και ρυθμιστικές δυνατότητες αυτών των χωρών και/ή ειδικούς μηχανισμούς τεχνικής βοήθειας.
- Να βοηθήσει στην ανάπτυξη κατάλληλου ρυθμιστικού πλαισίου και καινοτόμων χρηματοδοτικών μηχανισμών προκειμένου να προωθήσει τις επενδύσεις σε καθαρές τεχνολογίες στο πλαίσιο συμπράξεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα.
- Να ενισχύσει τη στήριξή της στην περιφερειακή συνεργασία με στόχο τη διασύνδεση των ενεργειακών υποδομών.
- Να επιδιώξει την ένταξη της ενέργειας ως γενικής πτυχής των αναπτυξιακών στρατηγικών και ειδικότερα των εγγράφων στρατηγικής για τη μείωση της φτώχειας. Τα προγράμματα και τα έργα του ενεργειακού τομέα θα πρέπει να περιλαμβάνουν συστηματικά στόχους ενεργειακής αποδοτικότητας.

4. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

Τον Δεκέμβριο 2004, στο πλαίσιο της επίτευξης των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζήτησε να ενισχυθεί περαιτέρω η συνοχή της αναπτυξιακής πολιτικής «μέσω ευρύτερης και συστηματικότερης χρησιμοποίησης, αφενός μεν, των υφιστάμενων μηχανισμών διαβούλευσης και αξιολόγησης των επιπτώσεων, αφετέρου δε, των διαδικασιών ελέγχου όλων των συναφών πολιτικών όσον αφορά τις επιπτώσεις τους στις αναπτυσσόμενες χώρες»¹⁸.

Σε συνέχεια αυτής της δήλωσης, η ΕΕ θα εξετάσει, μεταξύ άλλων, τους υφιστάμενους μηχανισμούς αξιολόγησης και ελέγχου που εφαρμόζονται στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς και τη δυνατότητα να διευρύνει την προσέγγιση αυτή – σε κατάλληλη μορφή – στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Στο ίδιο πνεύμα αύξησης της συνοχής της αναπτυξιακής πολιτικής, η Επιτροπή θα εξετάσει τρόπους και μέσα για την περαιτέρω ενίσχυση των υφιστάμενων μηχανισμών της, ειδικότερα το μέσο εκτίμησης των επιπτώσεων. Η Επιτροπή θα εξασφαλίσει ότι οι μέθοδοι αξιολόγησης που εφαρμόζει λαμβάνουν υπόψη τη διάσταση των φύλων και ως εκ τούτου υπολογίζουν τις επιπτώσεις των πολιτικών τόσο στους άνδρες όσο και στις γυναίκες.

Η πρόκληση να βελτιωθεί ο έλεγχος των επιπτώσεων θα πρέπει να αντιμετωπιστεί τόσο σε πολιτικό όσο και τεχνικό επίπεδο. Στο πλαίσιο της αναπτυξιακής συνεργασίας υπάρχουν διάφορες ρυθμίσεις διαβούλευσης για την προώθηση της ανταλλαγής πληροφοριών και την ανάλυση των επιπτώσεων και για την ενίσχυση της αμοιβαίας συνεργασίας με στόχο την

¹⁸ Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Δεκέμβριος 2004.

αύξηση της συνοχής της αναπτυξιακής πολιτικής¹⁹. Η ΕΕ θα εξετάσει την ενίσχυση και τη διεύρυνση αυτής της πείρας, προκειμένου να εξασφαλίσει ότι η συνοχή της αναπτυξιακής πολιτικής θα λαμβάνεται υπόψη όχι μόνο από τους υπεύθυνους χάραξης της αναπτυξιακής πολιτικής αλλά και από τους υπεύθυνους πολιτικής που δεν συνδέεται με την ανάπτυξη.

Η Επιτροπή προτείνει την **παρακολούθηση** της προόδου των δεσμεύσεων της ΕΕ σε θέματα συνοχής, στο πλαίσιο των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας.

Έκθεση για τη συνοχή της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ

Για την περαιτέρω προώθηση της συνοχής της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ στο συγκεκριμένο πλαίσιο των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας, η Επιτροπή θα συντάξει ενδιάμεση έκθεση επί του θέματος, μέχρι την επόμενη διεθνή επανεξέταση των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας, στην οποία θα εξεταστεί η πρόοδος όσον αφορά τις δεσμεύσεις σε θέματα συνοχής που προτείνονται στην παρούσα ανακοίνωση.

¹⁹

Τα παραδείγματα περιλαμβάνουν το άτυπο δίκτυο της ΕΕ για τη συνοχή της αναπτυξιακής πολιτικής και άλλες ειδικές ρυθμίσεις εργασίας όπως το δίκτυο γεωργία, εμπόριο και ανάπτυξη, και η ενδοτομεακή συνεργασία όσον αφορά το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα γεωργικά προϊόντα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 – ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΑ

ΑΚΕ	Αφρική, Καραϊβική και Ειρηνικός
ΑΣΧ	Αναπτυξιακοί στόχοι της χιλιετίας
ΑΠΝ	Αναπτυξιακό Πρόγραμμα της Ντόχα
ΚΓΠ	Κοινή Γεωργική Πολιτική
ΕΚ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα
ΕΤΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης
FLEGT	Επιβολή της δασικής νομοθεσίας, διακυβέρνηση και εμπόριο
GATS	Γενική συμφωνία δασμών, εμπορίου και υπηρεσιών
ΣΓΠ	Σύστημα Γενικευμένων Προτιμήσεων
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών
ΔΟΕ	Διεθνής Οργάνωση Εργασίας
ΛΑΧ	Λιγότερο Ανεπτυγμένες Χώρες
ΟΟΣΑ	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
TRIPS	Πτυχές των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας που αφορούν το εμπόριο